

Boazodoallošiehtadusa 2016 šiehtadallamiid loahppaprotokolla

Stáhta, Eanandoallo- ja biebmodepartemeantta bokte ja Norgga Boazosápmelaččaid Riikkasearvi (NBR) leat šiehtadallan 2016/2017 boazodoallošiehtadusa.

Norgga Boazosápmelač čaid Riikkasearvi (NBR) ovddasteaddjit:

Šiehtadallanlávdegoddi
Ellinor Marita Jåma (jodiheaddji)
Inge Even Danielsen
Per John Anti

Áššedovdit/ráđdeaddit
Per M Sara
Asgrim Opdal

Stáhta ovddasteaddjit:

Šiehtadallanlávdegoddi
Anne Marie Glosli (jodiheaddji)
Marit Myklevold
Tone Frantzen Seppola

Áššedovdit/ráđdeaddit
Lill Tove Voje Skorge
Liv Berit Hætta (Eanandoalldirektoráhtta)
Wenke Brenna (Gielda- ja
odasmahttindepartemeanta)
Espen Fjeldstad (Dálkkádat- ja
birasdepartemeanta)

Áicilahttu
Marit Meløy Utsi (Sámediggi)

Čalli
Morten Floor

1. BOAZODOALLOŠIEHTADUSA 2015/2016 BUŠEAHTTARIEVDADUSAT

1.1 Heađ uštusat Ruot abeale dálveguohtumiid geavaheamis

Stuoradikki 2016/2017 Boazodoallošiehtadusa meannudeapmái árvaluvvo sirdit 2,3 milj. kruvnnu kapihttala 1142 poasttas 71 kapihttala 1151 postii 51 ruhtadit doaibmajagiid daid orohagain mat áigodagas 2016/2017 eai beasa geavahit dálveguohtumiid Ruota belde.

Lea dárbu buorebut bearráigeahččat ahte Ruota beale bohccot eai geavat dálveguohtumiid lobiheamit ja dan dihte šiehtadallit addet Fylkkamánii válddi geavahit helikoptera. Dat dahkko vai Fylkkamáni beassá vuojehit eret Ruota beale bohccuid daid guovlluin gos sis ii leat guohtunvuoigatvuohta.

Dálá ortnet guoská dušše 5 siidaoassái. BOF-stivra galgá rievdadit njuolggadusaid vai buot orohaga siidaoasi sáhttet oažžut doarjaga váilevaš/unniduvvon dálveguohtumiid geažil.

1.2 Jagi 2015 geavatkeahces ruhta

Boazodoallošiehtadusa 2016/2017 meannudeami oktavuodas Stuoradikkis árvaluvvo sirdit 450.000 kruvnnu kapihttala 1151 poasttas 79 Čálgoortnegat kapihttala 1151 postii 75 Njuolggodoarjagat. Sirdinárvalusa eaktun lea ahte jagi 2015 geavakeahces ruhta dohkkehuvvo sirdojuvvot jagi 2016 geavaheapmái.

1.3 Gávdat ruđa a mainna gokč et jagi 2016 meroštallojuvvon badjelmeare ruhtageavaheami poasttas 75

Doaibmajagi 2015/2016 doarjja siidaosiide ja orohagaide meroštallojuvvui njuovvanbohccuid ja vuovdimiid vuodul mat čadahuvvojedje kaleandarjagi 2015 (doaibmadoarjja, buvttadanbálkkašupmi, náittosguoimmi-/ovttasorrulasáhus), ja čakča- ja dálvenjuovvamat doaibmajagis 2015/2016 (miessenjuovvandoarjja).

Boazodoallošiehtadusa ekonomalaš rámma ii leat nu go geatnegahttojuvvon juolludanortnet. Dat mearkkaša ahte jos muhtun poasta geavahuvvo badjelmearálaččat, de dasa ferte gávdat ruđa mearriduvvon rámma siskkobealde.

Gaskaboddosaš logut čájehit ahte jagi 2016 meroštallojuvvon badjelmeare ruhtageavaheapmi sáhttá šaddat 9-10 miljovna kruvnnu gollogeahpedeaddji ja

njuolggodoarjagiid geažil. Váldosivvan dasa lea ahte dán jagi lea eambo bohccot njuovvovuvvon go ovddit jagiid. Sivvan badjelmeare ruhtageavaheapmái lea maid dat ahte biergohaddi maid njuovahagat mákset boazoeaiggádiidda lea sakka lassánan.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan gokčat jagi 2016 badjelmeare geavaheami poasttaid 75 ja 79 geavakehtes ruđain 2015:s. Dat lea sullii 4,5 milj. kruvnnu. Ja árvaluvvo vel sirdit 5,5 milj. kruvnnu kapihttala 1151 poasttas 51 Boazodoalu ovdánahttinforanda kapihttala 1151 postii 75 Njuolggodoarjagat.

Jos čájehuvvo ahte árvaluvvon ruhtasirdin ii govčča buot goluid, de galget šiehtadallanbealálaččat čoahtkanit ja gávdnat ruđaid Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 ekonomalaš rámma siskkobealde.

2 JOATKIT JA RIEVDADIT PROŠEAVTTAID MAT LEAT SOHPPOJUVVON BOAZODOALLOŠIEHTADUSAS 2015/2016

Kapihttala 1151 poastta 75 Njuolggodoarjagiid ovdalis geavakehtes ruđaid oktavuodas lea šiehtadallojuvvon čadahit ollu prošeavttaid. Muhtun prošeavttat eai leat vel loahpahuvvon, ja daid galgá joatkit šiehtadusjagi 2016/2017. Boazodoallošiehtadusa 2016/2017 oktavuodas leat šiehtadallanbealálaččat rievadan muhtun dáid prošeavttain. Dat guoská sihke sisdollui ja ekonomalaš rámmaide.

2.1 Viidáset ovddidit boazodoalu areálageavahankártaid

Boazodoallošiehtadusa 2014/2015 oktavuodas šiehtadallanbealálaččat sohpe čadahit álggahanprošeavtta man ulbmil lei ovddidit boazodoalu areálageavahankártaid. Ulbmil lei ásahit kártaid mat čalmmustahttet ja oppalaččat čájehit makkár huksendoaimmat leat čadahuvvon juohke ovttaskas orohaga siskkobealde.

Konkrehtalaččat galggai álggahanprošeakta čadahuvvot guovtti oasis. Vuosttas oasis galge kártet Ruota čearuid areálageavahankártaid, ja maiddái árvvoštallat leago vejolaš ovddidit dálá areálageavahankártaid vai dat maiddái čájehit čadahuvvon huksendoaimmaid juohke orohaga siskkobealde. Ovdaprošeavtta raportta vuodul, galge bealálaččat dasto mearridit galge go joatkit nuppi osiin, mii mearkkašii ráhkadit sisabahkkenkártaid guovtti orohahkii.

Eanandoalldirektoráhtta oaččui ovddasvástádusa čadahit álggahanprošeavtta. Direktoráhtta galggai maid, jos oaidná dárbbaslažžan álggahanprošeavtta čadaheamis, geavahit Norgga vuovde- ja eanadatinstituhta strategalaš ovttasbargoguoibmin (dál NIBIO). NBR galggai maid leat mielde dán barggus.

Eanandoalldirektoráhtta válljii geavahit NIBIO álggahanprošeavtta čadaheamis.

Šiehtadallanbealálaččat sohpe Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas joatkit boazodoalu areálageavahankártaid ovddidandoaimmaid. Dan oktavuodas deattuhedje šiehtadallanbealálaččat ahte lea dehálaš ovddidit boazodoalu areálageavahankártaid vai šaddet dievaslaš ja dynámalaš kártan mii lea ávkin sihke boazoealáhussii, almmolaš ásahusaide, plánaeiseválddiide ja huksejeddjiide. Ulbmil lei maid ahte kárttain galggai leat vejolaš oaidnit boazodoalu areálageavaheami, ja ahte kárttat galget leat guovddáš áššemeannudanreaidun guorahallamiin ja temáhtalaš ovdanbuktimiin boazodoalu guoskevaš áššiin.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan čadahit moanat oasseprošeavttaid boazodoalu areálakárttaid ovdánahttimis.

Okta oasseprošeakta lei guorahallat boazodoalu gárddiid ja rusttegiid. Eanandoalldirektoráhtta galggai, ovttasbarggus Kártadoaimmahagain, árvoštallat vejolašvuoda vuogádatlaččat ja dievaslaččat guorahallat boazodoalu gárddiid ja rusttegiid.

Eanandoalldirektoráhtta lea maŋŋonan ovdáanplánain mii guoská boazodoalu gárddiide ja rusttegiidda. Direktoráhtta áigu álggahit prošeavtta 2016:s.

Šiehtadallanbealálaččat deattuhit ahte Eanandoalldirektoráhtta ferte vuoruhit ásahit kárttaid mat čalmmustahttet ja čájehit čadahuvvon huksendoaimmaid juohke orohagas. Dasto lea dehálaš ovddidit boazodoalu areálageavahankárttaid vai šaddet dievaslaš ja dynámalaš kártan mii lea ávkin sihke boazoealáhussii, almmolaš ásahusaide, plánaeiseválddiide ja huksejeddjiide.

Šiehtadallanbealálaččat eaktudit ahte ásahuvvon bargojoavku ságastallet áigequovdilis čuolmmaid prošeavtta čadahettiin. Jos bargojoavku gávnaha dárbbaslažžan divodit mearriduvvon prošeaktaplána, de galgá dat biddjot vuodđun go ášši ovddiduvvo šiehtadallanbealálaččaid ovdii.

Eanandoalldirektoráhtta galgá miessemánu/geassemánu lánkaásahusčoahkkima oktavuodas ovddidit stáhtusraportta, ja maiddá čilget prošeavtta viidáset doaimma.

Golut boazodoalu areálageavahankárttaid ovdánahttinbargui máksojuvvojit várrejuvvon 2,5 milj. kruvnnu sturrosaš rámma siskkobealde.

2.2 Ovdaprošeakta boazolohkanvugiid birra

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas sohpe šiehtadallanbealálaččat ásahit bargojoavkku man ovddasvástádussii gulai čadahit ovdaprošeavtta man ulbmil lei guorahallat hástalusaid dálá lohkamiin ja lohkanvugiin. Dasto galggai joavku maiddá čielggadit gávdnojit go eará molssaevttolaš lohkanvuogit, nu go lohkan dronagirdiin ja ovttaskas bohcco merkenvuogit. Dan lassin galggai bargojoavku árvalit vejolaš rievdadusaid mat beavttálmahttet lohkamiid.

Bargojoavku ovddidii raporttastis juovlamánu 4.b. 2015.

Bargojoavku mearridii juohkit barggu guovtti oassái. Vuosttamuzžan guorahallojuvvui dálá ortnet. Dán guorahallama vuodul lea joavku sierra raportta bokte ovddidan rievdadusárvalusa movt rievdadusaid sáhtašii čadahit oanehis áiggis.

Bargojoavku lea dál bargamin nuppi osiin ja guorahallá molssaevttolaš lohkanvugiid. Dán barggus joavku geavaha vásáhusaid ja dieđuid iešguđet dutkan- ja ovddidanbirrasiin, ja boazodolliid/orohagaid geat geahččaladdet iešguđetlágan teknologalaš čovdosiid čuovvut juohke ovtta bohcco ja olles ealuid. Ulbmil lea gávdat beaktilis, sihkkaris ja resursageahpedeaddji vugiid mat maiddá addet ollislaš dieđuid boazologus. Bargojoavku áigu ovddidit nuppi oasseraportta ovdal čakčamánu 1.b.2016.

Bargojoavku áigu miessemánu/geassemánu lánkaásahusčoahkkima oktavuodas ovddidit stáhtusraportta ja maiddá čilget prošeavtta nuppi oasi ovdáneami.

Lohkanjoavkku bargu čađahuvvo ovdalis várrejuvvon juolludusrámma siskkobealde, mii lea 0,7 milj. kruvnnu.

2.3 Doaibmabijut mat galget nannet siskkáldas dárkkisteami ja iešstivrejumi

2007 Boazodoalloláhka galgá boazodollui vuodđudit heivvolaš siskkáldas organiserema ja hálddašeami. Dan lassin galgá boazodoallu lága mielde, siskkáldas iešstivrejumi bokte, ieš aktiivvalaččat leat mielde ja váldit ovddasvástádusa ja nu sihkkarastit guoddevaš boazodoalu. Boazodoalus leat stuorra hástalusat go ovddasguvlui galget sihkkarastit ekologalaš, ekonomalaš ja kultuvrralaš ceavzilis boazodoalu. Báikkálaš iešstivrejumi ovdánahttin šaddá leat dehálaš juksan dihte mearriduvvon boazodoallopoltiikalaš ulbmiliid.

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas sohppojuvvui álggahit proševtta nannet boazodoalu iešstivrennávccaid ja siskkáldas dárkkisteami. Bargujoavku nammaduvvui maid Eanandoalldirektoráhtta jodiha. Dasto mearriduvvui mandáhta ja ovdánaplána. Bargujoavku čuovvu mearriduvvon ovdánaplána.

Bargujoavku áigu miessemánu/geassemánu láhkaásahusčoahkkima oktavuodas ovddidit stáhtusraportta ja maiddái čilget prošektabarggu ovdáneami.

Boazodoallošiehtadusas lea várrejuvvon 1,0 milj. kruvnnu doaibmabijuide mat galget nannet siskkáldas dárkkisteami ja iešstivrejumi.

2.4 Prošekta – Čorget boares áideávdnasiid ja lobihis áiddiid

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas sohpe šiehtadallanbealálaččat álggahit proševtta man ulbmil leai čorget boares áideávdnasiid. Sohppojuvvui ahte ortnet galggai áigeráddjejuvvon 2015/2016 doaibmajahká. Ortnet guoská Romssa ja Nordlándda boazodoalloguovlluide.

Prošektii juolluduvvui 1,8 milj. kruvnnu. Romssa ja Nordlándda vejolaš geavatkehtes ruhta sirdojuvvo Davvi-Trøndeláhkii mii lea guovlu maid Boazodoallošiehtadus 2016/2017 lea vuoruhan.

2.5 Prošekta – Gálvomearka “Boazu - sáŋgár duoddaris”.

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas leat šiehtadallanbealálaččat mearridan čađahit proševtta man ulbmil lea ásahit eavttuid gálvomearka geavaheapmái “Boazu – sáŋgár duoddaris”, ja dakko bokte lámčit bohccobiergomárganii vejolašvuoda ávkkástallat gálvomearka jos sii ekonomalaččat dorjot márkaneutrála vuovdaleami. Eanandoalldirektoráhtta oaččui ovddasvástádusa čađahit proševtta.

Ovdal Boazodoallošiehtadusa 2016/2017 šiehtadallamiid čađahii direktoráhtta ovdaproshevttá guorahallat lea go daid stuorimus bohccobiergofitnodagain beroštupmi geavahit ja máksit gálvomearka ovddas. Álgoprošekta gávnnašii ahte leai uhcán beroštupmi ja dáhttu máksit gálvomearka ovddas. Dan vuodul mearridedje šiehtadallanbealálaččat bissehit proševtta. Šiehtadallanbealálaččat ávžžuhit dan sadjái Márkanlávdegotti geavahit ja viidásat ovdánahttit gálvomearka oktasaš gálvomárganfievrrideamis.

Prošektii leai várrejuvvon 1,0 milj. kruvnnu. Ruhta ii leat buot geavahuvvon. Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan geavahit ja várret geavatkeahtes ruđaid Márkanlávdegotti doibmii. Márkanlávdegoddi galgá ruđaid geavahit bohccobierggu ja boazodoalu márkanastin- ja čalmmustahttindoaimmaide Tráante 2017 oktavuodas.

3. BOAZODOALLOŠIEHTADUS 2016/2017

Šiehtadallanbealálaččat leat dohkkehan boazodoallošiehtadusa 2016/2017, mii gusto suoidnemánu 1.b. 2016 rájes gitta geassemánu 30.b.2017 rádjai. Šiehtadusteaksta lea dárkkistuvvon ja vuolláičállojuvvon.

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaskas poasttaid ja ortnegiid oktavuodas šiehtadan:

3.1 Poasta 51: Boazodoalu ovdánahttininfoanda (BOF)

3.1.1 Nissonolbmuiide guoski doaimbajut

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan ahte Boazodoallošiehtadusas 2016/2017 eai várrejuvvo erenoamáš ruđat nissonolbmuiide, ja deattuhit ahte dát ii čuoldde boazodoallonissoniin vejolašvuoda ohcat prošeaktaruđaid BOF:s, dahje ahte NBR organisašuvdna sáhttá ohcat ruđaid ovdánahttinprošeavttaide.

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttamielas dasa ahte dásseárvu boazodoalus gáibida stuorit áŋgiruššama oasálaččain. Dat guoská sihke eiseválddiide go hábmejit váikkuhangaskaomiid, ja ealáhussii alces ja áinnas ealáhusorganisašuvdnii.

NBR lea ráhkadan dásseárvvu strategijaplána boazodoalu várás mas leat konkrehta čuovvolanulbmilat. Dás ovddasgvlui lea dehálaš ahte NBR ulbmillaččat ja aktiivvalaččat bargá dainna strategijain, ja ahte NBR vuoruha iešguđet doaimbajuid. Dat lea erenoamáš dehálaš ahte NBR bargá dan gvlui ahte nissonoassálastin lassána iežas organisašuvnnas. Dat guoská sihke NBR stivrras ja báikkálaš servviin.

3.1.2 Dutkan ja ovdánahttin

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan ahte jagi 2016 eai várrejuvvo sierra ruđat dutkamii ja ovdánahttimii. Eaktuduvvo ahte BOF-stivra johtilit čielggada movt dán jagi várrejumiit galget geavahit.

Šiehtadallanbealálaččat čujuhit ahte boazodoallosuorggis leat čadahuvvon mearkkašahti ollu dutkamat. Dál lea dehálaš almmuhit dutkanbohtosiid nu ahte dat bohtet ávkin sihke boazodollui ja eiseválddiide. Eanandoalldirektoráhtta áigu miessemánu/geassemánu lánkaásahusčoahkkima oktavuodas čilget makkár vejolašvuodát gávdnojit almmuhit dutkanbohtosiid, ja movt daid lágidit vai boazodoallit ja eiseválddit álkit gávdnet daid.

3.1.3 Riidoeastadandoaimbajut

Šiehtadallanbealálaččat fuomášahttet ahte riidoeastadandoaibmabijuid váldoulbmil lea unnidit riidduid boazodoalu ja muđui eanandoalu gaskka, ja oidnet dárbbaslašžan ahte Lulli-Trøndelága fylkkamánni čađaha vuđolaš kvalitehtasihkkarastima ja vuoruha ohcamušaid ortnega ulbmila mielde. Šiehtadallanbealálaččat čujuhit dasa ahte stuorimus doarjjamearri lea 80 proseantta, muhto Lulli-Trøndelága fylkkamánni sáhttá rievdadit doarjjameari doaibmabiju viidodaga ja meroštallojuvvon váikkuhusaid ektui.

Šiehtadallanbealálaččat vurdet ahte čuovvovaš eanandoallošiehtadusas várrejit vástideaddji supmi, 1,45 milj. kruvnnu, mii juolluduvvo Fylkkamánnái dan seamma ulbmili.

3.1.4 Ovdánahttinprográmma

Boazodoallošiehtadusa 2014/2015 šiehtadallamiid oktavuodas sohpe šiehtadallanbealálaččat ovttahttit Boazoprográmma ja Ruoná mátkeealáhusa ja báikkálaš biebmuv ovdánahttinprográmma (Rievadan nama Eanandoalu- ja boazodoalu Ovdánahttinprográmma – ahtanuššan ja ovdánahttin. Duogáš ovttahttimin leai ahte goappaš prográmmain leai sullasaš áigumuš, gávppálaččain ledje seamma hástalusat ja bohccobiergofitnodagaide leai ávkin jos prográmmat buorebut ovttahttojuvvojit. Ovttahttin maiddái čuovvolii ráđđehusa mihttomeari ahte álkidahttit eanandoallobyrokratiija ja gaskaoapmeapparáhta.

Ovttahttima olis šiehtadallanbealálaččat eaktudedje ahte boazodoallu oažžu ovddasteami Ovdánahttinprográmma stivrenjovkui. Viidáset ahte Innovašuvdna Norga ain joatká ángiruššama ja láchčima prográmma bohccobiergoostiide, ja ahte bidjet návccaid ovddidit vejolašvuodaid mat prográmmas gávdnojit ja muđui Innovašuvdna Norggas.

Boazoprográmma stivrenjoavku meannudii iežas loahpparaportta stivrenjoavkku manimus čeahkkimis skábmamánu 27.b.2014. Stivrenjoavku čujuhii loahpparaporttastis ahte raporttas leat guokte guovddáš ulbmila. Nubbi leai almmuhit stáhtus- ja loahpparaportta go Boazoprográmma heaittihuvvo. Nubbe ulbmil leai dat ahte stivrenjovkui ja ođđa prográmma hálldahussii ovddidit árvalusaid, mat stivrenjoavkku mielas leat dehálaččat áimmahuššamis ja ovdánahttimis Boazoprográmma dálá ja vejolaš boahstevaš ostiid. Dan lassin eaktuduvvui ahte vásáhusat mat ovdanbohtet raporttas ja stivrenjoavkku árvalusain leat guovddázis go bargagohtet ođđa prográmmačállosiin, ja go ovdánahtti gohtet ođđa prográmma stivrejumi ja hálldahusa.

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 šiehtadallamiin dohkkehedje šiehtadallanbealálaččat stivrenjoavkku ávžžuhusaid, ja eaktudedje ahte Ovdánahttinprográmma stivrenjoavku ja hálldahus čuovvolit ja vuhtiiváldet ovddiduvvon ávžžuhusaid. Šiehtadallanbealálaččat maiddái dohkkehedje stivrenjoavkku ávžžuhusaid ahte boazodoallošiehtadusa ekonomalaš oassi várrejuvvo ođđa prográmmas. Dat guoskkai maiddái Boazoprográmma váilevaš juolludeapmái.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan joatkit dálá vuoruhansurggiid, ja eaktudit ahte stivrenjoavku ja Ovdánahttinprográmma hálldahus čuovvola šiehtadallanbealálaččaid vuoruhemiid.

Ovdánahttinprográmma várrejuvvon ruđaid geavatkeahtes oassi boazodoalu várás lea sakka lassánan, ja dan sivas leat šiehtadallanbealálaččat dohkkehan vuolidit rámma Boazodoallošiehtadusas 2016/2017.

3.1.5 Fágareiveortnet

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaoavivis ahte fágareiveortnet lea dehálaš ortnet. Šiehtadallanbealálaččat leat čielgasit dovddahan ahte fágareiveortnet heaittihuvvo jos Oahpahuskantuvra ii gávna eará ruhtadangálduid. Sivvan dasa lea ahte šiehtadallanbealálaččaid mielas ii leat lunddolaš ahte ealáhusšiehtadus galgá ruhtadit dákkár ortnega. Oahpahuskantuvra ii leat vuhtiiváldán šiehtadallanbealálaččaid ovdalis cuiggodemiid.

Šiehtadallanbealálaččat deattuhit ahte lea Oahpahuskantuvrra ovddasvástádus gávdat eará ruhtadangálduid. Boahte jagi šiehtadallamiid rádjai áigu NBR veahkehit Oahpahuskantuvrra gávdat eará ruhtadangálduid. Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta áigu fas čuovvolit dán ášši eará departemeanttaid ektui.

Jos eará ruhtadeapmi ii leat čielggaduvvon ovdal Boazodoallošiehtadusa 2017/2018 šiehtadallamiid, de mearriduvvo heaittihit dálá ortnega boazodoallošiehtadusas.

Oassin barggus ahte nannet nissonolbmuid sajádaga boazodoalus, galgá Oahpahuskantuvra joatkit vuoruheamis nissonolbmuid boahttevaš fágaoahpalliid ja bagadeddjiid gaskkas. Dan lassin čujuhit šiehtadallanbealálaččat dasa ahte lea dehálaš sihkkarastit buori geográfalaš lávdama fágaoahpalliid välljemis.

3.1.6 Márkandoaimbajut

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan ahte Márkanlávdegotti váldobargu lea sihkkarastit norgga bohccobierggu positiiva beaggima ja loktet loahppageavaheddjiid oastinmiela. Dan lassin galgá Márkanlávdegoddi gaskkustit márkangullelaš áššečuolmmaid eará oasálaččaide. Márkanlávdegoddi galgá ain geavahit moniid ja bierggu diehtujuohkinkantuvrra (OEK) strategalaš ovtasbargoguoibmin go čadahit välljejuvvon márkandoaimmaid.

Šiehtadallanbealálaččat čujuhit dasa ahte fitnodagat eai sáhte vuordit ahte dušše boazodoallošiehtadusa ruđat galget geavahuvvot oktasaš márkanfievrrideapmái. Go bohccobierggu ii dárbbas máksit vuovdindivada, de šaddet fitnodagat ieža várret ruđaid mearkkahis márkanfievrrideapmái. Danin lea dárbbaslaš ahte Márkanlávdegoddi gulahallá bohccobiergosurggiin vejolaš doarjagiid birra. Šiehtadallanbealálaččat čujuhit maid dasa ahte lassin mearkkahis márkanfievrrideami lea dehálaš ahte juohke fitnodat váldá stuorat ovddasvástádusa buoridit iežas márkangelbbolašvuoda ja márkanfievrrideami iežas buktagiin.

Márkanlávdegoddi lea ovtasbarggus Ovdánahttinprográmmain jahkásaččat čadahan seminára bohccobiergofitnodagaid várás. Márkanlávdegoddi áigu Ovdánahttinprográmmain ovtas lágidit oktasašdoaluid maiddái jagi 2017.

Šiehtadallanbealálaččat dorjot Márkanlávdegotti jagi 2016 doaibmaplána ja bušeahhtaárvalusa. Márkanlávdegotti geavatkeahtes ruhta sirdojuvvo jahkái 2016.

Márkanlávdegotti jagi 2017 doaimmat galget heivehuvvot mearriduvvon juolludemiide ja vejolaš geavatkeahtes ruđaid ektui mat sirdojuvvojit 2016:s.

Márkanlávdegotti doaibma lea leamaš viidát go maid álggos ledje doivon. Bohccobierggu sajádat biergomárkanis lea bures lihkostuvvan, nu ahte doaibma lea leamaš dárbbášlaš. Sihke miellahtut ja čállingoddi leat mearkkašan ahte doaibma lea lassánan. Ain ovddasguvlui gáibiduvvo alla doaibmadási sihke miellahtuin ja čállingottis. Šiehtadallanbealálaččat leat dan geažil ovttaoavilis addit Márkanlávdegoddái vejolašvuoda sirdit gitta 50.000 kruvnnu rádjai 2016 bušehtas ja nu buhtadit liige bargonoadi ja lassi mátkkoštangoluid. Dan lassin sáhttet vel sirdit 150.000 kruvnnu vai čállingoddi nagoda čuovvolit daid mearrádusaid maid lávdegoddi lea mearridan čađahit.

3.1.7 Boazosuvdin

Boazodoallošiehtadusa 2014/2015 šiehtadallamiid oktavuodas, sohpe šiehtadallanbealálaččat ásahit bargojoavkku man bargun leai árvvoštallat boazosuvdinortnega. Duogáš leai go boazosuvdingolut mañimuš jagiid leat sakka lassánan, ja šiehtadallanbealálaččat ledje ovttaoavilis ahte áiggi mielde boazosuvdin ii galgga ruhtaduvvot boazodoallošiehtadusa bokte. Bargojoavku galggai ea.ea. árvvoštallat boahhtevaš suvdindárbbuid, ja árvvoštallat vejolaš johtinvugiid.

Bargojoavku lea raporttastis árvalan ahte boazosuvdinortnet gidđat bisuhuvvo nu movt dál. Čakčasuvdima oktavuodas árvaluvvo oanidit dálá suvdináigodaga.

Boazodoallošiehtadusa 2014/2015 šiehtadallamiid oktavuodas, ledje šiehtadallanbealálaččat ovttaoavilis dasa ahte go boazosuvdima haddejearaldat almmuhuvvo, de galgá bargojoavkku árvaluvvon suvdinplána čuovvut mielde.

Šiehtadallanbealálaččat bidjet vuodđun ahte boahhtevaš suvdináigodat unniduvvo 50 jándoris 24 jándorii.

3.1.8 Boazodoallorusttegat

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaoavilis joatkit dálá njuolggadusaid ja doarjjameriid mat gusket boazodoallorusttegiidda. Šiehtadallanbealálaččat leat maid soahpan ahte Boazodoallošiehtadusas 2016/2017 eai galgga ruđat várrejuvvot boazodoallorusttegiidda.

3.1.9 Oahpahuš- ja fuolahusvuđot bálvalusat

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas sohpe šiehtadallanbealálaččat ásahit bargojoavkku ráhkadit prošeakaplána oahpahuš- ja fuolahusvuđot bálvalusaid várás boazodoalus. Prošeaktaáigodat lea golbma jagi, ja Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 bokte várrejuvvui 1 milj. kruvnnu prošeavtta vuosttas jahkái.

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaoaivilis ahte bargojoavku galgá ovddidit prošeaktaraportta miessemánu/geassemánu lánkaásahusčoahkkima oktavuodas, ja maiddá i ovdánanplána viidáset bargui.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan várret 250.000 kruvnnu sturrosaš supmi Boazodoallošiehtadusa 2016/2017 bokte gokčat prošeavtta čállingoluid.

3.1.10 Ođđa klassifiserenvuogádat

Ođđa klassifiserenvuogádat áсахuvvui čakčat 2015. Njuolggadusat leat ráhkaduvvon ođđa klassifiserenvuogádahkii. Njuolggadusat leat čohkkejuvvon Bohcconjuovvama klassifiserengiehtagirjái. Njuolggadusat sisttisdoallet movt buhtistit bohccogoruda, ja movt bohccogorut galgá leat vihkkemis, ja njuolggadusat čilgejit maid movt gorut galgá vihkkejuvvot ovdal galmmiheami, ja liegga goruda geahppuma birra ja movt bohccogorudiid galgá merket. Maiddá leat mearriduvvon njuolggadusat aspirántoahpahussii ja ođđa šláddjeiddjiid dohkkehepmái, dohkkehuvvon šláddjeiddjiid lassioahpahussii ja njuolggadusat klassifiseren- ja buhtisvuodádárkkistemiide boazonjuovahagain.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan várret ruđaid Boazodoallošiehtadusas 2016/2017 ođđa klassifiserenvuogádaga doibmii. .

3.1.11 Boazodoallofágalaš mielváikkuheapmi ja searvan regionála hálddašeapmái

Guovllustivrraid heaittiheami oktavuodas ja go boazodoalu regionála hálddašeapmi sirdojuvvui fylkkamánii, de mearriduvvui ahte fylkkamánit galget ásahtit ortnegiid mat čakkejit vejolašvuoda sámi ja boazodoallofágalaš birrasii searvat ja váikkuhit regionála hálddašeami.

Šiehtadallanbealálaččat atnet dehálažžan doarjut ortnegiid mat čakkejit sámi ja boazodoallofágalaš váikkuheapmái regionála hálddašeamis. Dáinna vuolggasajiin leat šiehtadallanbealálaččat ovttaoaivilis várret ruđaid BOF bokte mat lágidit boazodollui vejolašvuoda ohat ekonomalaš doarjaga vai sáhttet searvat regionála hálddašeapmái.

Fylkkamánni sáhtta máksit boazoeaiggáid mátkegoluid go servet čoahkkimiidda ja oktasašdoaluide maid fylkkamánni lágida. Boazodoalu ovdánahttinfaanda máksá fas Fylkkamánii ruovttoluotta daid goluid.

3.1.12 Čorget boares áideávdnasiid ja lobihis áiddiid

Buot boazodoalloguovlluin leat ollu boares áideávdnasat maid lea dárbu čorget eret. Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaoaivilis ahte sii geat leat ceggen lobihis áiddiid galget maid čorget daid eret, muhto dat ii dahkkojuvvo gal nu ollu orohagain. Áideávdnasat mat báhcet lundui headuštít ja vahágahttet sihke elliid ja olbmuid geat vánddardit luonddus. Boares áideávdnasat mat gullet boazodollui billistit maid boazodoalu beaggima.

Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 oktavuodas sohpe šiehtadallanbealálaččat álggahit proševtta man ulbmil leai čorget boares áideávdnasiid. Sohppojuvvui ahte ortnet galgai áigeráddjejuvvon 2015/2016 doaibmajahkái. Ortnet guoská Romssa ja Nordlándda boazodoalloguovlluide.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan ahte Davvi-Trøndelága boazodoalloguovllut galget maid leat mielde dán ortnegis.

Boazodoallošiehtadusa 2016/2017 bokte lea 1,0 milj. kruvnnu várrejuvvon dán ortnegii, ja lassin sirdojuvvo vel ortnegii Romssa ja Nordlándda geavatkeahces ruhta maid Davvi-Trøndelága boazodoalloguovllut besset geavahit čorget boares áideávdnasiid ja lobihis áiddiid.

3.1.13 NBR organisašuvnna ovddideapmi

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaoaivilis várret prošektaruđaid NBR organisašuvnna ovddideapmái. Proševtta ulbmil lea ovddidit NBR:a máhttovuđot ja ámmátlaš organisašuvndan, vai buorebut náke ollašuttit boazodoallopoltiikalaš mihttomeriid.

NBR ferte BOF:s ohcat prošektaruđaid dábaláš vuogi mielde. Dat mearkaša ahte NBR ohcamuš ferte čuovvut BOF ohcangáibádusaid. Ohcamat mat sáddejuvvojit BOF:i galget sisttisoallat dievaslaš prošektaplána, nu go prošektaulbmiliid ja rámmaid, proševtta organiserema, riskabeliid, ovdánanplána, resurssaid, ja raporterengáibádusaid prošektaáigodagas. Dan lassin galgá vel ovddiduvvot loahpparaporta manjil go prošekta lea čadahuvvon.

NBR galgá ovddidit prošektastáhtusa NBR organisašuvnna ovddideami birra miessemánu/geassemánu lánkaásahusčoahkkima oktavuodas, ja maidái ovdánanplána viidáset bargui.

3.1.14 Tráante

Šiehtadallanbealálaččaid mielas lea dehálaš ahte boazodoallu čalmmustuvvo ja ovddastuvvo Tráante 2017 doaluin.

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan nammadit bargujoavkku mas leat mielde ovddasteaddjit Márkanlávdegottis, Ovdánahttinprográmmas ja Boazodoalu ovdánahttinfoanddas ja sin bargu lea plánat ja čadahit doaimmaid mat buoridit bohccobierggu ja boazodoalu beaggima Tráante 2017 oktavuodas. Márkanlávdegoddi galgá jođihit barggu. Lassin daid ruđaid mat sirdojuvvojit proševttas “Boazu – duoddara sánjár” de galgá leat vejolaš ohcat ruhtaveahki daid ásašusain maid bargujoavkku lahtu ovddastit.

Bargujoavku galgá miessemánu/geassemánu lánkaásahusčoahkkima oktavuodas ovdanbuktit prošektaplána ja bušeaha.

3.1.15 Doarjja várremánáidgárddiide

Šiehtadallanbealálaččat leat soahpan ahte galgá leat vejolaš ohcat doarjaga várremánáidgárddiide boazodoalu stuorit bargguid oktavuodas, nu go njuovadanáiggi ja mearkunáiggi. Ulbmil lea buorebut láhčit dili nu ahte olles bearaš beassá oassálastit boazobargguide ja maiddáí dainna ulbmilin ahte loktet máhtolašvuoda mánáin.

Ortnegii galget mearriduvvot doarjjamearit ja njuolggadusat. Njuolggadusat galget ráhkaduvvot ja mearriduvvot Boazodoallošiehtadusa 2016/2017 eará njuolggadusaid oktavuodas.

3.2 Poasta 75: Gollogeahpedeaddji- ja njuolggodoarjagat

3.2.1 Ođđ a klassifiserenvuogádat ja njuolggodoarjagat

Čakčat 2015 áсахuvvui ođđa raporterren- ja klassifiserenvuogádat bohccobierggu várás. Šiehtadusa oasálaččat leat ovtamielas ahte ođđa vuogádaga ásaheapmi lea lihkostuvvan. Ođđa klassifiserenvuogádat lea boazodolliide addán buoret plánenvejolašvuoda ja vuogádat bálkkaša buriid njuovvanbohccuid. Dat movttiidahtá boazodolliid buvttadit eanet juohke bohcco ovddas. Šiehtadallanbealálaččat leat juo čakčat 2015 vásihan ahte ođđa klassifiserenvuogádat doaimá bures miessenjuovvama oktavuodas ja boazodoallit maid háliidit vuovdit bierggu mas lea buorre kvalitehta. Šiehtadallanbealálaččat atnet maid dehálažžan ahte boazodoallošiehtadusa váikkuhangaskaoamit dorjot ja movttiidahttet boazoeaiggádiid vuovdit buriid bohccuid, ja oidnet maid dárbbaslažžan čatnat njuolggodoarjagiid klassifiserenvuogádahkii.

3.2.2 Doarjjaeavttut siidaosiide ja boazoservviide

Mañimuš jagiid leamaš sáhka das ahte lea go vejolaš oažžut doarjaga boazodoallošiehtadusa bokte daid bohccuid ovddas maid njuovvá Suomas. Dan sivas go norgga eiseválddiin ii leat vejolašvuolta mannat ja dárkkistit njuovahagaid olggobealde Norgga riikkarájá, de ii juolluduvvo doarjja Boazodoallošiehtadusa 2015/2016 bokte daid bohccuid ovddas mat njuovvojuvvojit olgoriikkas.

Šiehtadallanbealálaččat leat ovttaoavilis ahte vuolggasadji galgá leat dat ahte doarjja juolluduvvo norgga boazodollui daid bohccuid ovddas mat buvttaduvvojit Norggas ja mat bohtet ávkin norgga geavaheddjiide. Márkandilli daid mañimuš jagiid lea leamaš hui buorre. Dál lea Norgga njuovahagain ja buvttadanfitnodagain stuora hástalusat oažžut doarvái bohccobierggu Norggas, mii fas mielddisbukta hástalusaid fitnodagaide geat fertejit čuovvut vuovdinšiehtadusaid.

Sihkkarastin dihte ahte doarjja boazodoallošiehtadusa bokte máksojuvvo njuovvanbohccuid vuodul, ja fuolaheamis dan ahte norgga bohccobiergu bohta ávkin geavaheddjiide Norggas, de leat šiehtadallanbealálaččat mearridan ahte eaktun oažžut

doarjaga boazodoallošiehtadusa bokte galgá leat dat ahte norgga bohccobiergu vuvdojuvvo vuostáiváldinrusttegiidda Norggas.

4. SVL II JA BOAZODOALU BUHTADANOVDDASVÁSTÁDUS

Šiehtadallanbealálaččat čujuhit ahte Sámivuoigatvuodálávdegoddi II lea árvalan rievdadit boazodoalu buhtadanovddasvástádusa 2007 boazodoallolága ektui. Eanandoallo- ja biebmodepartemeanta lea válljen meannudit dán ášši erenoamážit boahttevaš boazodoallopolitihkalaš stuoradiggedieđáhusa olis. Ášši šaddá ráđđádallat dábálaš ráđđádallanvugiid mielde.

5. DOAIBMABIJUT RADIOÁKTIIVVA NUOSKIDEAMI GEAŽIL

5.1 Golut máksojuvvojit doaibmabijuide radioaktiivvalaš nuoskideami geažil.

- a) Jagi 2016 lea várrejuvvon 2,5 milj. kruvnnu kapihttala 1142 bokte mat galget geavahuvvot máksit goluid doaibmabijuide go bohccobierggus lea rádioaktivitehta.
- b) Njuovvanáigodahkii 2016/2017 mearriduvvojit njuolggadusat rádioaktivitehtadoaibmabijuid várás seammá vuogi mielde go boazodoallošiehtadusa guoskevaš láhkaásahusat.

Oslo, guovvamánu 16.b. 2016

Ellinor Marita Jåma

Anne Marie Glosli